

**Derewel ana
Piyer
sə vinde mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a anan**

Piyer a vinde derewel a anan anga egliz azar aya, do maja'am a Mbərom mungwalay aya tə njəkak atan ataya awan. Do maja'am a Mbərom mungwalay ataya tinen apan ti cəce, Yesu a may bəse bay nə angamaw. Piyer a ja nə, lele sə pərahan azar anə atətək way a Yesu, kawa ana Apasay Cəncan a sə dakan atan anan ata awan. Yesu nə kə gak munok bay. A nan adəka nə, do ahay t̄a yam pə ines a tinen aday.

Nga sa 'am ahay

Angazlay saray à dīdek a Mbərom inde (1.1-21)

Do sə tətakan anan mungwalay anə do ahay (2.1-22)

Liven zek lele, Yesu winen apan i may (3.1-18)

Aja 'am

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nə nen Simon Piyer. Nen ɓile ana Yesu Almasihu aday do maslan anahan re. Nə vindek ikwen ayak anə kwanay do sa njad sa daf apan nga kawa manay a re ataya awan. Wita nə way lele awan anga kwanay, lele anga manay a re. A t̄era matanan, anga Yesu Almasihu nə winen do dīdek awan. Winen nə Mbərom, aday winen do a sa tam mənuko a re.

² Sumor a Mbərom tə zay anahan â zəgahak ikwen, kawa ana kwanay sə zəga anan sa san Mbərom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata re.

Anjahay a kwanay â təra kawa ana Yesu Almasihu

³ Yesu Almasihu a varak uko cəved sa san anan Mbərom, dō sə ngamak uko ata, anga aday dđ njahay â mazla6 anahan inde, dâ njad sa zla kawa ananahan a kutok. Anga dā san anan zle ata awan, kə varak uko way a mənuko sa gan may ataya fok tə məgala anahan məduwen ata awan, anga aday dđ njad sifa sa ndav bay, dđ njahay kawa sa zlan à nga anà Mbərom.

⁴ Tə cəved ata kutok, kə varak uko magwagway sə zalay way ahay fok, kawa anahan a sə zlapak uko anan kurre i varak uko ata awan. Way ataya nə, way lele aya anga mənuko. A ga matanan nà, anga ka sak a njiden anan way ataya kutok nà, ata ki təmen pə way sə daliyugo ahay wa, way mbala ana dō ahay sa ga apan ide ataya awan, aday anjahay a kwanay i təra kərtek tə ana Mbərom.

⁵ Anga nan kutok, gen məgala lele. Kə dəfen nga pə Yesu Almasihu coy nà, zlen azla lele kutok. Ki zlen azla lele coy nà, jipen anan apan asan way pə Mbərom re.

⁶ Kə sənən way pə Mbərom lele coy nà, jipen anan apan asan nga lele re. Kə sənən nga lele coy nà, səmen anan anà way ahay fok. Kə səmen anan anà way ahay fok coy nà, zlen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok.

⁷ Ki zlen kawa sa zlan à nga à Mbərom coy nà, təren anan anà mərak ahay dō lele aya awan. Kə

tàren dō lele aya anà m̀arak ahay coy nà, asan zek â ga inde à wulen a kwanay t̀ dō ahay fok.

⁸ Ki gen anan way ataya matanan pac pac c̀ana, asan way a kwanay p̀ Bahay a m̀nuko Yesu Almasihu i t̀ara way k̀ariya bay. Mer su way a Mb̀erom à alay a kwanay inde ataya ti zla ǹ pa 'am pa 'am lele.

⁹ Əna dō sa ga way ataya it̀abay ata ǹ, tinen kawa dō hurof aya awan, t̀ canan anà way ahay lele kula it̀abay. Mb̀erom k̀ p̀sek atan anan ines a tinen ahay đukwen, t̀ mb̀d̀kek anan à nga wa kwakwa coy.

¹⁰ Anga nan kutok, m̀arak uno ahay, gen m̀gala lele anga Mb̀erom a ngamak ikwen aday a walay kwanay ǹ, anga aday k̀ gen matanan. Ata ki zluwen p̀ c̀ved s̀ p̀rahan azar anà winen a wa it̀abay.

¹¹ Mb̀erom i varak ikwen c̀ved sa zla à bahay ana Bahay a m̀nuko Yesu Almasihu inde, i t̀ma kwanay lele, winen dō sa tam m̀nuko. Bahay anahan a ǹ i ga inde hwiya pa s̀ viyviya awan.

¹² Anga nan kutok, kwa â ga ǹ k̀ s̀nen way ataya zle coy aday k̀ njihen nj̀njan à way a kwanay s̀ t̀takay ahay ataya inde ǹ, ni p̀rahan ayak azar sa mak ikwen anan way ataya à sl̀may inde.

¹³ A alay a nen t̀ sifa a mba c̀ana, na wa lele ǹ ǹ mak ikwen anan way ataya à sl̀may inde, anga aday k̀ t̀ren dō m̀ p̀dek aya hwiya.

¹⁴ Na san zle, ni mac way uno b̀ase coy, kawa ana Bahay a m̀nuko Yesu Almasihu s̀ đuko anan à alay ata, ata awan.

15 Nə rəzlen à nga wa matanan həna nà, anga aday à alay a nen inde sabay ata dukwen, way ataya tâ mak ikwen ahay à nga inde hwiya.

Piyer a canan anà mazlaḅ ana Yesu Almasihu

16 A alay ata nà, mə dakak ikwen anan coy, Bahay a mənuko Yesu Almasihu a nay ahay pə daliyugo tə mægala anahan a nə kəkəməw. Ma ja matanan ata nà, mə təkər 'am sə guvugo ahay bay, 'am su do zənzən a bay re. Əna mə canan anà mazlaḅ anahan a nə tə ide a manay awan.

17 A alay ana Bəbay anahan Mbərom sə varan anan mazlaḅ məduwen ata nà, manay inde à man ata awan. Mbərom Bahay sə mazlaḅ məduwen ata, a wa: «Həna anan nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə winen awan.»

18 A alay a manay à bəzłom cəncan a tatə Yesu ata nà, mə sləne dungo a ndəray ahay à mburom wa tə sləmay a manay awan.*

19 Anga nan kutok, ma san zle, way ana do maja'am a Mbərom sa ja ataya nà, didek aya awan. Lele a nà, gen anan nga anà 'am a tinen ahay, anga tə tərak kawa uko sə lalam sa dav à luvon inde ata awan, aday, ide i saa cəde nà, jiyjay sə bəmtay, kawa sa ja nà, Almasihu, i sa dav à mivəl a kwanay inde.

20 Abay kə sənən way a həna anan aday nə lele: Dowan inde saa mba apan sə dakay anan 'am ana do maja'am a Mbərom ahay ta nga anahan à Deftere a Mbərom wa nà, ibay.

21 Anga dowan sa ma anan 'am a Mbərom anga a zlan à nga nà, ibay. Əna Apasay Cəncan a a varan

---

* **1:18** Ca pə Mata 17.1-5; Markus 9.2-7; Lukas 9.28-35.

atan mægala sa ma anan 'am a Mbərom aya kutok, kawa anahan a sa jan atan ata awan.

2

Do sə tətakan anan mungwalay anà dō ahay ataya awan

¹ Kwakwa ata dukwen nà, dō maja'am a Mbərom mungwalay aya à wulen su dō a Mbərom ahay inde. A wulen a kwanay azanan dukwen, miter mungwalay aya ti ga inde re. Ti ləlakay zek tə akar, ti tətakan anan way mungwalay aya sə lize anan dō ahay, aday ti məman anan sə pərahan azar anà Bahay a mənuko sa tam atan ata awan. Natiya ti gəban ahay anà nga a tinen nə sariya sə lize atan bəse ata awan.

² Do ahay bayak a ti pərahan atan azar à cəved sə sədøk a tinen inde. Anga azla a tinen ata awan, dō ahay ti təra anan cəved sə dīdek à məndak.

³ Miter sə mungwalay ataya ta gan may anà way sə dō ahay tə mindel. Anga nan, ti tətakak ikwen anan nà, way mungwalay aya aday sa njad anan magwagway. Əna sariya a tinen a nə mə lavay zek a kwakwa coy. Dəce i tan atan à nga, ti lize bəse kwayan'a.

⁴ Kwa maslay a Mbərom a sa ga ines a kwakwa ataya dukwen, Mbərom kə juløk atan cara bay, əna kə larak atan à məke inde, i ide zənzen a inde. Tinen mə dərazl aya à man ata hus pə luvon saa gan atan sariya a tinen.

⁵ Mbərom kə mbəsakak anan daliyugo lelibay a kwakwa ata bay re, əna kə lizek anan wa dō sa ngam sə dəfan apan itəbay ataya tə a'am. Mbərom a tam wa nà, Nuhu dō sə dəkay anan dīdek a

Mbərom, winen tu do su doh anahan ahay dəkdek cuwbe.*

⁶ Mbərom ata kərtek a, kà gak anan sariya tə uko anà wulen su doh ana atə Sodoma tə Gomora.† Kə tərak atan rəba, anga aday do sə sədək ahay fok tã ca apan, saa njad atan nə way ata re.

⁷ A alay ata ite, Mbərom a tam wa nà, Ludu, do sə dīdek. Do sə sədək ahay ta sak anan lirew nə bayak awan, tə anjahay a tinen a lelibay ata re.

⁸ Ludu, do dīdek a, kə njahak à wulen a tinen, aday pac pac kə canak atan, kə slənek way a tinen a sa ga lelibay ataya fok, kə bənak anan mbiyed à mivel inde bayak awan.

⁹ Natiya kutok, Bahay a mənuko Mbərom nà, a san sa tam anan do anahan lele ataya à dāce a tinen ahay wa, aday a san sa gan nga anà do lelibay ataya anga aday i kəta atan pə luvon sə sariya anahan re.

¹⁰ Mə zakay a nà, Mbərom i san sə kəta anan do sa ga ubor pə way si zek ahay lelibay ataya kutok re. Tinen dukwen ti kədəy anan mazlaḅ a Mbərom.

Miter sə mungwalay ataya nà, tə jəjar itəbay. Tinen apan ti həran nga anà zek, ti kədəy anan way sə mazlaḅ ahay à bagəbaga mburom, ti gənanan atan re.

¹¹ Kwa maslay a Mbərom ahay sə zalay miter a mungwalay ataya tə məgala ataya dukwen, tə gənanan anà way a tə mazlaḅ ataya pa 'am a Mbərom à mburom bay re.

¹² Əna do ataya nà, tə pərahak anan azar anà zlay si zek a tinen kawa way sə kiḃe ahay aday tinen mə wahay aya dukwen anga sa ban, sa vad ataya

* **2:5** Ca pə Laataanooji 6.1 - 7.24. † **2:6** Ca pə Laataanooji 19.24.

awan. Tinen apan ti gənanhan anà way aday tinen a ta san bay ata awan. Mbərom i lize atan dukwen kawa way sə kiβe aya re.

¹³ I man atan anan nà, way a tinen sa san lirew anà dō ahay ata awan. Tinen nà, tinen apan ti taslay mível sa ga sədøk pa 'am sə dō ahay. Tinen apan ti pa way pə kərtek a tə kwanay nà, ti taslay mível sa van nga anà dō ahay adəka. Wuna, anjahay a kwanay tə tinen ata a ga waray.

¹⁴ Ta gan may tə mindel cəna, sə zəzor uwar ahay, ta ya nga sa ga ines itəbay re. Tinen apan ti ləlak anan dō bəle aya à bəlay a tinen inde. Mível a tinen kə sənək anan zek tə ubor sə way ahay. Mbərom kə tahaslak atan coy.

¹⁵ Tə mbəsakak cəved dīdek a, tə slarak way a tinen à kiβe. A man ata kutok, tə pərahan azar anà cəved ana Balama, wan ana Be'or. Dowan ata a nan sa ga sədøk cəvedabay, anga a gan may anà dala.

¹⁶ Əna Mbərom kə gafak anan 'am anà dō maja'am anahan ata awan. Bina, abay zungo nə a ja 'am bay, əna anà winen nə kə jak anan 'am kawa dō zənzen awan. A gafan 'am pə cəved sə bəlβəle anahan ata awan.‡

¹⁷ Dō sə tətakan anan mungwalay anà dō ahay ataya nà, tinen kawa kurok mə kuray aya ata awan, tinen kawa matapasl mad sa bal anan veg-ege, a ga iven itəbay ataya a re. Mbərom kə lavak atan anan zek ta man ĩ ide zənzen a inde.

¹⁸ Tinen apan ti zlah awan kəray ta 'am kəriya awan, aday tinen ti ga anan mer su way tə ubor si zek sə sapat anan dō a sə gəzla nga həniniye tu dō sa san dīdek a Mbərom itəbay ataya awan.

‡ **2:16** Ca pə Limle 22.2-35, 31.16.

19 Tə zlapan anà dō ataya nə ti təmay atan à bile wa adəka, əna tinen aya aday dukwen, bile sə sədək aya awan, anga awan a kà gak apak bahay cəna, iken bile ana awan ata awan.

20 Kak dōwan a kə sənək Yesu Almasihu Bahay a mənuko aday dō sa tam mənuko re cəna, kə təmak à balay sə way sə daliyugo ahay wa. Aday kə sak a ma pə way a lelibay ataya re, aday way ataya ta sak a ga apan bahay asa nà, à andav a inde nà, suwan anjahay anahan kwakwa ata awan.

21 Kak sə matanan ata nà, suwan abay tã san cəved sə dīdek ata bay, ta sa san anan aday sə mbəsak anan 'am a Mbərom, ta sa ma pə anjahay məduwer ata nà, na.

22 Way a sə təran anà dō ataya a dəkay anan 'am sə jike aya inde nà, tinen dīdek aya awan, ta wa: «Kəla a ma pə avəne anahan, a pa anan asa.Ş» Ta wa: «Gadura sə banay anan həniniye ata kə mak saa nahay à dəndəloḡ inde maza awan.»

3

Bahay a mənuko Yesu i may ahay

1 Car uno ahay, həna anan nà, dərəwel uno mə slala cew a sə vindek ikwen ayak. A dərəwel uno ataya cew a inde nà, na man ayak nà, anà 'am aday kə sənən zle coy ataya awan, anga u no sə pədək anan abayak nga a kwanay pə cəved lele awan.

2 U no nà, bayiken pa 'am ana dō maja'am a Mbərom cəncan aya kwakwa ataya aday. Bayiken pa 'am a Yesu, dō sa tam dō, Bahay a mənuko,

---

Ş 2:22 Ca pə Balndi 26.11.

ma jak ikwen ataya re. 'Am anahan ataya nà, sà tatakak ikwen anan nà dō maslan anahan ahay.

³ Sənen anan way inde lele aday: Pə luvon a saa ndav anan daliyugo ata nà, alay a i nay ahay, dō sa ga way sə ubor si zek ahay ti nay ahay sə mbasay pikwen.

⁴ Ti ja: «Yesu a wa i may ahay. Həna winen ahaw? Bəbay a mənuko ahay tə məcak, kà mak ahay bay. Way ahay pə daliyugo həna dukwen, kawa sə kwakwa ataya hwiya re. Sə mbəda həna nə maw?»

⁵ Ti ja matanan, anga ta gak anan may sə mbədək anan way inde kərtek à nga wa. Bina kwakwa Mbərom a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan ma ja awan. A ndakay daliyugo pi zek tə a'am, aday a ray yugo dukwen à a'am ata wa re.*

⁶ A alay a Nuhu dukwen, dō sə daliyugo ahay tə lizek tə a'am a kərtek ata re.†

⁷ Mbərom a wa, daliyugo a anan ta nga mburom a həna ata təke, ti ga inde nə hus pə anà luvon a aday uko i lize atan wa ata awan. I gan atan nga hus pə luvon anahan saa ga sariya sə lize atan wa dō sə dəfan apan bay ataya fok.

⁸ Car uno ahay, way inde kərtek nə kə mbədəken anan à nga wa bay: Pə Mbərom nà, atə luvon kərtek tə ava dəbu (1,000) dukwen, tinen mende, way kərtek awan.

⁹ Dō ahay inde sə bayak nə Mbərom kà gak munok sa ga kawa anahan sa ja ata awan. Əna adəka bay, matana bay jiga awan. A ga ngatay nə anga kwanay. A nan nə dō ahay tã yam pə ines a

---

* **3:5** Ca pə Laataanooji 1.6-9. † **3:6** Ca pə Laataanooji 7.11.

tinen ahay, a nan dōwan kwa kərtek â saa lize bay.

¹⁰ Kà dəzlek pə alay a cəna, Bahay a mənuko Yesu nà, i may ahay acəkan. I may ahay nə kawa dō sə akar, aday dōwan i san luvon a bay. A alay ata kutok, dō ahay ti sləne abəbal awan bayak a à mburom, aday kərngay i lize. Uko i vak anan way sə dala mburom ahay fok: mawuzlawazl ahay, kiya, pi zek ta pac a təke. Aday way sə dala dəlon ahay tə way a azar aya fok ti lize a wa re.

¹¹ Kak way ataya ti lize matanan cukutok nà, lele a ki njihen nə kəkəməw? Gen nə way sa zlan à nga anà Mbərom awan, dəfen anan apan à Mbərom pə way ahay fok.

¹² Dəfen anan ide anà luvon anà Mbərom a saa ndav anan daliyugo ata awan. Aday dūkwen, gen way a kwanay sa mba apan sa ga ataya awan, anga aday luvon a â hədəkey ahay bəse. Pə luvon ata nà, uko i vak anan way sə dala mburom ahay, i ndav atan nə fok, aday way a sə mburom ataya dūkwen ti vak wa zek nə fok. Awan a saa mbəsak kwa kərtek ibay.

¹³ Əna Mbərom a jak uko nà, bagəbaga mburom wiya pi zek tə daliyugo wiya ti sləray ahay, way dīdek aya ti i njahay uda sə coy.‡ Winen ata dūkwen, way a mənuko sa ba ata awan.

¹⁴ Anga nan kutok, car uno ahay, kak kwanay apan ki ben way a saa təra pa 'am ata cəna, təkəren anan sa ga sə məgala way a tədə sa ga ataya tə mivəl kərtek awan aday. Ata, luvon ata kà sak a dəzley ahay nà, i njad kwanay mənjenja ines ahay à zay inde pa 'am a Mbərom awan.

---

‡ 3:13 Ca pə Esaaya 65.17, 66.22.

¹⁵ Sənen anan aday, Bahay a mənuko Yesu kə gak ayak munok nà, anga a mbəsakan alay a anà dō ahay sa tam. Pol, mərak a mənuko a sə pəlay ata, kə vindek ikwen anan ayak 'am ata re. A vinde anan dukwen tə kəlireŞ a Mbərom a sə varan ata awan.

¹⁶ A dərewel anahan ahay inde fok, kak winen apan i vinde sa ja 'am ata cəna, a ja nə matanan. Way ahay inde à dərewel anahan ahay nə ta da 'am sə sləne wanahan. Dō ma san way a bay aday tə bayak nga pə Mbərom nə cuwcew ataya, tə mbəda anan nə cara, aday tə cəved lele aya ite sabay, kawa ana tinen sa taa ga anan 'am sə Deftere a Mbərom ma ja azar aya ata re. Kawa ana tinen sa ga matanan ata nà, tinen apan ti ngəzahan ahay sariya a Mbərom anà nga a tinen aya awan.

¹⁷ Car uno ahay, kwanay nà, kə sənen anan way ataya zle coy. Anga nan, na jak ikwen na wa: Gen anan nga i zek, bina dō a sə dəfan apan anà Mbərom itəbay ataya t̄a saa ra pikwen wa saray sə slahay kwanay i ines inde bay, aday ata ki mbəsiken anan cəved a kwanay lele ata, kwanay sə tavay uda njənjən ata awan.

¹⁸ Matanan bay, pərihen anan azar anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata awan adəka, anga aday â zəga anan sa gak ikwen sumor anahan, aday ata ki zəgihən sa san anan zek anahan a kutok.

Varuko anan mazlaḅ dukwen, həna, aday pa sə viyviya awan. Amen!

Ş 3:15 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

Mbuko: Aḡan 'am wiya awan
The New Testament in the Mbuko language of
Cameroon (CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092